

Mr. sc. Ivica Pavić, dipl. ing.
Ministarstvo obrane - Hrvatska ratna mornarica
Split, Hrvatska
ivicap@inet.hr

Jakša Mišković, dipl. ing.
Ministarstvo obrane - Hrvatska ratna mornarica
Split, Hrvatska

POMORSKA BLOKADA TIJEKOM IZRAELSKO-LIBANONSKOG SUKOB 2006.

Sažetak

U članku se analiziraju pravni i vojni aspekti pomorske blokade koju su provele Izraelske obrambene snage (IDF) tijekom Izraelsko-libanonskog sukoba 2006. Nedugo nakon napada Hezbollaha na izraelsku vojnu ophodnju u pograničnom području između Izraela i Libanona, IDF je započeo vojnu operaciju nazvanu Promjena smjera.

Autori opisuju kronologiju sukoba. Operacija Promjena smjera trajala je 43 dana i prouzročila je veliki broj civilnih žrtava i izbjeglica s obje strane, ali njome nije postignut primarni cilj. Djelomično je umanjena sposobnost Hezbollaha za provedbu raketnih napada na sjeverozapadni Izrael a IDF nije uspio okrenuti libanonsku javnost protiv Hezbollaha.

IDF je sukob vodio uglavnom zračnim snagama. Odmah na početku sukoba deklarirana je i uspostavljena potpuna pomorska blokada libanonske obale. To je prvi put u novijoj povijesti da jedna strana u sukobu koristi termin "pomorska blokada", jer on automatski implicira postojanje stanja oružanog sukoba. Analizom blokade utvrđeno je kako je postigla ciljeve. Razorena je libanonska ekonomija, a međunarodna zajednica prisiljena je na slanje pomorskih snaga koje nadziru pomorski promet ispred libanonske obale.

Ključne riječi: pomorska blokada; Izrael; Libanon; Hezbollah

Uvod

Izraelsko-libanonski sukob, koji je započeo 12. srpnja 2006., izazvao je veliku pozornost međunarodne zajednice. Pokazao je koliko je malo potrebno da se ionako složena situacija na Srednjem istoku vrlo brzo zakomplicira i preraste u otvoreni rat između Izraela i Hezbollaha. Odmah na početku sukoba Izrael je napao položaje Hezbollaha u južnom Libanonu, ali i veliki broj civilnih ciljeva. Ti napadi bili su vrlo žestoki, a UN i svjetska javnost okarakterizirale su ih kao prekomjernu uporabu sile. Naročito su bili razorni zračni udari Izraelskoga ratnog zrakoplovstva, koje je, kako se sukob produljivao, napadalo ciljeve po cijelom Libanonu. Također su provedeni snažni napadi izraelskih kopnenih snaga po položajima Hezbollaha u južnom Libanonu. No, unatoč tome, s položaja Hezbollaha nastavljeno je raketiranje civilnih ciljeva u sjeverozapadnom Izraelu, koje je trajalo sve do završetka sukoba.

U tome sukobu došlo je do velikih razaranja u Libanonu (ali i u Izraelu), što je dovelo do raseljavanja više od 1.200.000 civila s obje strane granice. Sukob je završen nakon 34 dana od njegova početka, kada je 14. kolovoza 2006. stupio na snagu prekid vatre. Iako su obje strane (Izrael i Hezbollah) objavile svoju pobjedu, najviše je izgubio Libanon, koji je pretrpio teška razaranja i velike ljudske i materijalne gubitke.

Izrael je proglasio pomorsku (i zračnu) blokadu Libanona 13. srpnja 2006. Odmah nakon proglašenja blokade izraelski ratni brodovi uplovili su u libanonsko teritorijalno more i uspostavili vrlo čvrstu blokadu, koja je u praksi značila i potpunu zabranu plovidbe. Tijekom blokade ti su brodovi bombardirali više od 2500 ciljeva na libanonskoj obali.

Tijekom blokade izraelske vlasti dopustile su stranim trgovačkim i ratnim brodovima evakuaciju stranih državljana iz Libanona. Nakon što je blokada dovela do velikih nestašica goriva, hrane i lijekova u Libanonu, uslijedili su pritisci međunarodnih humanitarnih organizacija, pa je Izrael popustio i uspostavio humanitarne koridore za libanonske luke. Brodovi s humanitarnom pomoći propušteni su kroz blokirano područje vrlo selektivno i uz dugotrajna zadržavanja izvan blokiranog područja.

Blokada je nastavljena i nakon stupanja primirja na snagu, a Izrael je njezino ukidanje uvjetovao punom implementacijom Rezolucije 1701 Vijeća sigurnosti UN-a, koja je predviđala dolazak međunarodnih pomorskih snaga i njihovo preuzimanje nadzora nad libanonskim vodama. Nakon što je to i učinjeno, blokada je prekinuta 8. rujna 2006.

Kronologija Izraelsko-libanonskog sukoba

Sukob između Izraela i Hezbollaha¹ prerastao je u otvoreni rat 13. srpnja 2006. nakon što su dan ranije pripadnici Hezbollaha napali izraelsku vojnu ophodnju u pograničnom području između Izraela i Libanona. Pripadnici Hezbollaha upali su iz Libanona u sjeverozapadni Izrael 12. srpnja 2006. i napali dva izraelska vojna vozila.² U napadu su poginula tri izraelska vojnika, dok su dva vojnika oteta.³ Napad je izveden uz raketnu potporu Hezbollahovih položaja u južnom Libanonu.⁴

Izraelski premijer Ehud Olmert nazvao je ovu akciju Hezbollaha ratnim činom,⁵ izvedenim s teritorija Libanona, u čijoj Vladi sjede predstavnici Hezbollaha,⁶ te je obećao da će izraelski odgovor biti vrlo "bolan i dalekosežan".⁷

Na izvanrednoj sjednici libanonske Vlade odbijena je bilo kakva povezanost službenog Libanona s navedenom akcijom Hezbollaha. Nadalje, u pismu Glavnom tajniku i Predsjedniku Vijeća sigurnosti UN-a, od 13. srpnja 2006., libanonska

¹ Hezbollah (Božja stranka, op. a.) je proiranska libanonska šijitska milicija osnovana 1983. kao odgovor Šiita na izraelski napad na Libanon 1982. Na početku ju je uvježbavala Iranska revolucionarna garda, a potom je skupina nastavila primati znatnu pomoć i oružje od Teherana, uključujući i arsenal s više od 13.000 raketa kratkog i srednjeg dometa, korištenih u napadima na Izrael. Prije početka sukoba Hezbollah je imao oko 5000 boraca stacioniranih u južnom Libanonu. C. Dickey, K. Peraino, et. al., "The Hand That Feeds the Fire", *Newsweek*, vol. 148, issue 4, Sep. 7/24/2006, dostupan preko baze *Academic Search Premier* na file://D:\TheHandThatFeedsThe Fire(cover story)(Newsweek_72420.htm, preuzeto 8. studenog 2006.

² Malo prije 9 sati ujutro teroristička organizacija Hezbollah provela je napad. Tijekom akcije izviđanja s dva vozila Hummer, izvidnica IDF-a bila je napadnuta blizu granice između Izraela i Libanona, u području između Shtule i Zerita. *Northern Command Commander*, "We will do whatever we can to return our sons home", 12/07/2006, <http://www1.idf.il/DOVER/site/mainpage.asp?sl=EN&id=7&docid=54242.EN>, preuzeto 8. studenog 2006.

³ "International Debates", *The Current Crisis*, Vol. 4, issue 6, Sep 2006, dostupan preko baze *Academic Search Premier* na file://D:\TheCurrentCrisis(InternationalDebates_Sep_2006,vol.41.htm, preuzeto 8. studenog 2006.

⁴ *Ibidem*.

⁵ Ta Hezbollahova akcija ne predstavlja teroristički napad, nego ratni čin, ničim isprovociran, na suvereni teritorij, za koji nema obrazloženja. Libanonska Vlada, čiji je Hezbollah dio, pokušava potkopati regionalnu stabilnost. Libanon će snositi posljedice te akcije (*ibidem*).

⁶ Nakon 2000. Hezbollah je postao parlamentarna stranka stekavši dva ministarska mjesta u libanonskoj Vladi i četrnaest mjesta u Parlamentu. J. L. Anderson, "The Battle for Lebanon", *New Yorker*, vol. 82, issue 24, 8/7/2006., dostupan preko baze *Academic Search Premier* na file://D:\TheBattleforLebanon.(NewYorker_872006_vol.82Issue24.htm, preuzeto 8. studenog 2006.

⁷ A/HRC/3/2, *Implementation of General Assembly Resolution 60/251 of 15 March 2006 Entitled "Human Rights Council", Report of the Commission of Inquiry on Lebanon Pursuant to Human Rights Council resolution S-2/1, 23 November 2006.*, pp. 20, (u nastavku teksta A/HRC/3/2), <http://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G06/150/97/pdf/G0615097.pdf>, preuzeto 4. prosinca 2006.

Vlada navela je da nije bila svjesna slučajeva koji su se dogodili, ili se događaju, na libanonskoj granici, te da nije odgovorna za te događaje i da ih ne podržava.⁸

Izrael je pokrenuo vojnu akciju nazvanu "Promjena smjera" (*Changing Direction*), kojom je Libanon napadnut s kopna, mora i iz zraka. Proklamirani cilj te vojne akcije bilo je oslobađanje dvojice otetih vojnika, uništenje položaja i raketnih baza Hezbollaha, te stvaranje sigurnosne zone u južnom Libanonu (južno od rijeke Litani do izraelske granice), koja bi bila potpuno očišćena od pripadnika Hezbollaha. Izrael je odmah na početku sukoba proglasio pomorsku i zračnu blokadu Libanona. Iako je objavljeno da Izrael nema namjeru napadati libanonsku vojsku i civilne ciljeve, nego samo položaje Hezbollaha u južnom Libanonu, već tijekom prvog dana sukoba izraelska vojska⁹ izvela je zračne udare na veliki broj ciljeva u cijelom Libanonu. Libanonska Vlada proglasila je taj izraelski napad činom agresije protiv Libanona.¹⁰ Već tijekom prvog dana sukoba izraelsko zrakoplovstvo raketiralo je međunarodnu zračnu luku "Rafiq Al- Hariri" u Bejrutu,¹¹ oštetivši tri glavne piste. Pogođeni su i vojna zračna luka "Qlailat" u sjevernom Libanonu i zračna baza u Rayaku, u Dolini Bekaa u istočnom Libanonu.¹² Osim tih ciljeva razoreno je devet mostova te su presječene ceste koje spajaju Bejrut s jugom Libanona, kao i mostovi koji spajaju Bint Jbeil, Tir i Marjayoun sa Sidonom i Nabatiehom.¹³ U udarima izraelskog zrakoplovstva i topništva razorena su elektropostrojenja, rezidencijalni objekti i vladini uredi, a poginula su i 53 civila.¹⁴ Hezbollah je odgovorio lansiranjem više od 100 raketa na područje sjeverozapadnog Izraela.¹⁵ IDF je prvoga dana sukoba započela kopnenu ofenzivu na položaje Hezbollaha u Južnom Libanonu. Načelnik Glavnog stožera IDF-a, general Dan Halutz, izjavio je da će, ako se (oteti, op. a.) vojnici ne vrate, okrenuti libanonski sat 20 godina unatrag.¹⁶ Vijeće sigurnosti UN-a sastalo se na izvanrednoj sjednici kako bi usvojilo

⁸ *Ibidem*.

⁹ *Israeli Defence Forces* (Izraelske obrambene snage), u nastavku teksta IDF.

¹⁰ A/60/939-S/2006/522, *Identical letters dated 13 July 2006 from the Chargé d' affaires a.i. of the Permanent Mission of Lebanon to the United Nations addressed to the Secretary General and the President of the Security Council*, 13 July 2006., <http://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N06/429/54/pdf/N0642954.pdf>, preuzeto 8. studenog 2006.

¹¹ *Ibidem*.

¹² *Ibidem*.

¹³ *Ibidem*.

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ U raketnim napadima Hezbollaha ozlijeđeno je više od 100 izraelskih civila. *Summary of IDF operations against Hisbullah in Lebanon*, 13 Jul 2006., <http://www.mfa.gov.il/MFA/Terrorism+Obstacle+to+Peace/Terrorism+From+Lebanon+Hisbullah/IDF+operations+against+Hisbullah+in+Lebanon+13-Jul-2006.htm>, preuzeto 8. studenog 2006.

¹⁶ A/HRC/3/2, pp 20.

rezoluciju kojom se Izrael poziva na prekid sukoba, ali predstavnik Sjedinjenih Država uložio je veto i rezolucija nije usvojena.¹⁷

Prvi dani sukoba donijeli su žestoke udare zračnih, pomorskih i kopnenih snaga IDF-a na položaje Hezbollaha, ali i na civilne ciljeve u Libanonu. Kopnene snage IDF-a upadale su na područje južnog Libanona, ali nisu postigle neke veće uspjehe, zbog vrlo snažnog i organiziranog otpora Hezbollaha. Hezbollah je nastavio s raketnim udarima po sjeverozapadnom Izraelu. Tako je 14. srpnja raketirana Haifa, treći po veličini izraelski grad. Izrael je raketirao mostove, ceste i skladišta goriva, a ponovno je pogođena zračna luka u Bejrutu. Na hitnoj sjednici Vijeće sigurnosti UN-a pozvalo je Izrael da prekine operaciju, govoreći kako ona izaziva smrt nevinih civila.¹⁸ Hezbollah je u raketnom napadu istoga dana ošteti ratni brod IDF-a "Ahi Hanit", koji je provodio pomorsku blokadu.¹⁹ Brod je pogođen u blizini luke Bejrut u libanonskom teritorijalnom moru.

U prvome tjednu sukoba IDF su u zračnim udarima pogodile veliki broj civilnih ciljeva u Libanonu. Tako je 13. srpnja izveden napad na termocentralu "Jiyyeh". U napadu je pogođen spremnik za gorivo kapaciteta 10.000 tona.²⁰ Novi napad uslijedio je dva dana kasnije, kada je pogođen drugi spremnik nafte kapaciteta 15.000 tona. Uslijed eksplozije i požara došlo je do eksplozije još jednog tanka kapaciteta 25.000 tona, a popustio je i potporni zid, te je došlo do istjecanja velike količine nafte u more.²¹ Oko 15.000 tona nafte razlilo se uzduž libanonske obale, prouzročivši ekološku i humanitarnu katastrofu, koju je ministar za okoliš, Yacoub Sarraf, nazvao "humanitarnom katastrofom kakvu ne bi poželio niti jednoj zemlji na svijetu".²² Naftna mrlja zahvatila je dvije trećine libanonske obale.²³ Nošena strujama i vjetrom proširila se od Libanona na sjever.

¹⁷ *Israel-Lebanon conflict - timeline of events*, http://www.caabu.org/index.asp?homepage=key_issues&article=israel_lebanon&detail=Isr_leb_timeline, preuzeto 8. studenog 2006., u nastavku teksta *Israel-Lebanon conflict timeline of events*; isto u "International Debates", *Israel-Lebanon Timeline*, vol. 4, issue 6, Sep 2006., dostupan preko baze *Academic Search Premier* na file://D:\Israel-LebanonTimeline.(InternationalDebates_Sep2006, vol.4.htm, preuzeto 8. studenog 2006., u nastavku teksta *Israel-Lebanon Timeline*.

¹⁸ *Israel- Lebanon conflict - timeline of events*.

¹⁹ *One Killed and Three Missing in an Attack on Navy Rocket Ship*, 15 Jul 2006., <http://www1.idf.il/DOVER/site/mainpage.asp?sl=EN&id=7&docid=54403.EN>, preuzeto 8. studenog 2006.

²⁰ Nafta se izlila iz tanka, ali ju je zadržao vanjski zid zgrade termocentrale, koji je visok nekih 4 m (A/HRC/3/2, pp 52).

²¹ Prema Libanonskom Ministarstvu okoliša između 10 i 15 tisuća tona nafte izlilo se u istočni Mediteran. Deset kilometara široka naftna mrlja prekrila je 170 kilometara libanonske obale (A/HRC/3/2, pp 51).

²² H. Bain Lindsay, *Bombed oil tanks cover Lebanon's shoreline in black slick*, http://www.dominion-paper.ca/international_news/2006/07/30/bombed_oil.html, preuzeto 8. studenog 2006.

²³ Program Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP - *United Nations Environmental Program*) okarakterizirao je to kao jednu od najgorih katastrofa za okoliš u regiji. *Israel/Lebanon Deliberate destruction or "collateral damage"?* *Israeli attacks on civilian infrastructure*, <http://web.annesty.org/library/index/ENGMDE180072006>, preuzeto 8. studenog 2006.

Libanonski premijer Fouad Al-Senora apelirao je na trenutni prekid izraelskih napada na njegovu zemlju, govoreći kako je više od 300 ljudi ubijeno u izraelskim zračnim napadima (do 19. srpnja, op. a.), uz 1000 ranjenih i 500.000 izbjeglih.²⁴

Krajem prvog tjedna sukoba započela je velika evakuacija stranih državljana iz Libanona. Stranci su većim dijelom evakuirani brodovima iz Bejruta prema Cipru, dok je manji dio zemlju napustio prelaskom libanonsko-sirijske granice. Pomorske snage IDF-a dopuštale su brodovima uplovljenje u libanonske luke, zbog evakuacije stranaca, unatoč vrlo čvrstoj pomorskoj blokadi. Do 20. srpnja iz Libanona je evakuirano oko 13.000 stranih državljana.²⁵

Nakon što početni kopneni napadi nisu dali očekivane rezultate, Izrael je pozvao pričuvu pripremajući se za jaču kopnenu ofenzivu u području južnog Libanona. Izrael je proveo jaku kopnenu ofenzivu od 22. do 24. srpnja, u području južnog Libanona. Unatoč tome, gerilci Hezbollaha nastavili su s raketnim napadima na pogranične izraelske gradove, što je izazvalo snažne kritike javnosti u Izraelu i prvi put od početka sukoba dovelo u sumnju uspjeh izraelske akcije. Unatoč tim kritikama, snage IDF-a nastavile su s jakim zračnim udarima po položajima Hezbollaha i civilnim ciljevima u Libanonu. Razaranja velikog broja civilnih ciljeva, uključujući ceste i bolnice, naišlo je na snažnu osudu velikog dijela međunarodne zajednice.²⁶ Tijekom sukoba zabilježeno je da su 30 puta gađani objekti i vozila snaga UN-a²⁷ i OGL-a²⁸ u Libanonu, unatoč tome što su bili propisano označeni i pod mandatom Vijeća sigurnosti UN-a.²⁹ Najteži napad na snage UNIFIL-a dogodio se 25. srpnja.³⁰ Tijekom sukoba u izraelskim napadima poginula su četiri, a ranjeno je devet pripadnika UNIFIL-a. Hezbollah je često koristio neposrednu blizinu UN-ovih baza za ispaljivanje raketa na Izrael.³¹

Dan nakon napada IDF-a na bazu UNIFIL-a, 26. srpnja, u Rimu je održana međunarodna konferencija na kojoj su sudjelovali predstavnici UN-a, EU-a, SAD-

²⁴ *Israel-Lebanon conflict – timeline of events.*

²⁵ *Israel-Lebanon Timeline.*

²⁶ Predstavnici G-8 (skupine 8 najrazvijenijih zemalja svijeta) na sastanku u St. Petersburgu 16. srpnja pozvali su obje strane na hitan prekid neprijateljstava. Glavni tajnik UN-a pozvao je 20. srpnja na prekid vatre. Javier Solana, povjerenik EU za vanjsku politiku, okarakterizirao je tu izraelsku akciju nerazmjernom uporabom sile. Isto su učinili predstavnici Francuske i Rusije.

²⁷ UNIFIL – *United Nations Interim Force in Lebanon.*

²⁸ OGL – *Observer Group Lebanon.*

²⁹ *A/HRC/3/2*, pp 56.

³⁰ Napad na bazu UNIFIL-a Khiam 25. srpnja 2006. bio je najteži incident tijekom sukoba i predmet je posebnog izvješća UN-a. U 19 sati i 25 minuta 25. srpnja 2006. baza je pogođena petstokilogramskom, precizno vođenom bombom te je razorena. Izraelske vlasti preuzele su punu odgovornost za incident i ispričale se Ujedinjenim narodima za pogrešku na operativnoj razini (*ibidem*, pp 57).

³¹ UNIFIL je tijekom sukoba zabilježio ukupno 62 takva incidenta (*ibidem*, pp 58).

a, arapskih zemalja i Svjetske banke. Konferencija je završila neuspjehom, jer nije postignut nikakav konkretan sporazum o rješenju sukoba.³² Zbog incidenta u kojemu su poginula četiri nenaoružana vojna promatrača UNIFIL-a Vijeće sigurnosti je, na sastanku održanom 27. srpnja, izrazilo "šok i uznemirenost".³³

Vijeće sigurnosti sastalo se 30. srpnja zbog vrlo teškog incidenta koji se zbio tijekom napada IDF-a na gradić Qana, kada je poginuo veliki broj civila.³⁴ Izložen jakom međunarodnom pritisku, Izrael se isti dan složio sa 48-satnim prekidom vatre, međutim napadi su i dalje nastavljeni. Štoviše, Izrael je isti dan započeo jaku kopnenu ofenzivu. U noći sa 1. na 2. kolovoza, u napadu specijalnih postrojbi na bolnicu u Baalbecku, poginulo je sedamnaest, a ranjeno je osam civila.³⁵

Unatoč tim jakim napadima, Hezbollah je nastavio istim intenzitetom izvoditi raketne napade. Tako je samo tijekom 2. kolovoza s položaja Hezbollaha na sjeverni Izrael ispaljeno više od 180 raketa.³⁶ Sljedeći dan u raketnim napadima Hezbollaha poginulo je osam izraelskih civila i četiri vojnika. Taj dan nazvan je u Izraelu najkrvavijim od početka sukoba, a Vlada je još jednom doživjela snažne kritike javnosti, jer su raketiranja nastavljena unatoč svim izraelskim pokušajima da unište položaje Hezbollaha južno od rijeke Litani. Snažni napadi IDF-a 4. kolovoza rezultirali su velikim brojem civilnih žrtava u selima Al-Qa'a u Dolini Bekaa te Taybeh i Ayta Shaab u južnom Libanonu.³⁷

Tijekom kolovoza nastavljene su intenzivne diplomatske aktivnosti vezane uz završetak sukoba, a rezultat tih aktivnosti bio je nacrt rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a od 5. kolovoza, kojim je pozvano na trenutni prekid neprijateljstva između Izraela i Hezbollaha. Nacrt rezolucije nije zahtijevao trenutni prekid nasilja, već je sadržavao dvostrani proces u kojemu bi prekid nasilja uslijedio nakon usvajanja druge rezolucije koja bi odobrila nove međunarodne snage u Libanonu pod francuskim vodstvom.³⁸ Tu mirovnu inicijativu, koja je potekla od Francuske, odbili su Libanon, Iran i Sirija.

Kako se mirovni proces intenzivirao, tako su nastavljene žestoke borbe kopnenih snaga IDF-a i Hezbollah-a, kao i jaki zračni udari po ciljevima u Libanonu.

³² *Israel-Lebanon conflict – timeline of events.*

³³ *Israel-Lebanon Timeline.*

³⁴ Dana 30. srpnja izraelsko ratno zrakoplovstvo bombardiralo je trokatnicu u gradiću Qana. U napadu je poginulo 29 civila, uključujući i 17 djece. Incident je izazvao iznimne emocije, osobito u pogledu broja žrtava. U izjavi od 30. srpnja s izvanrednog zasjedanja Vijeća sigurnosti Glavni tajnik UN-a upozorio je na "osudu izraelskog napada na Qanu" i pozvao na trenutni prekid neprijateljstva (*A/HRC/3/2*, pp 30).

³⁵ *Ibidem*, pp 94.

³⁶ *Israel-Lebanon conflict – timeline of events.*

³⁷ U selu Al-Qa'a poginulo je 50 civila, dok je u selu Taybeh poginulo sedam, a ranjeno ih je deset. U selu Ayta Shaab poginulo je 10 civila (*A/HRC/3/2*, pp 94 i 95).

³⁸ *Israel-Lebanon conflict – timeline of events.*

U zadnjem tjednu sukoba snage IDF-a napadale su područje južnog Libanona, Doline Bekaa, ali i sjevernog Libanona.³⁹ Kopnene snage također su prodrle dublje u libanonski teritorij, ali je unatoč tome Hezbollah nastavio raketiranje Izraela. U napadu na konvoj u Marjeyounu u Dolini Bekaa 11. kolovoza ubijeno je sedam, a ranjeno trideset dvoje civila.⁴⁰ Napadi su nastavljeni do 14. kolovoza (do stupanja na snagu primirja), kada je završio 34-dnevni sukob.

Uvjeti prekida vatre dogovarani su i revidirani više puta tijekom sukoba, do uspješnog potpisivanja sporazuma. Libanon se zauzimao kod Vijeća sigurnosti za trenutni i bezuvjetni prekid vatre između Izraela i Hezbollaha.⁴¹ Izrael je zahtijevao povlačenje Hezbollaha sjeverno od rijeke Litani i dolazak 15.000 pripadnika libanonske vojske, te isto toliko pripadnika UNIFIL-a u to pogranično područje južno od rijeke Litani do izraelske granice. Te snage trebale su osigurati da u spomenutom području ne bude pripadnika Hezbollaha. Samo pod tim uvjetom Izrael je pristao na prekid sukoba i povlačenje svojih snaga iz Libanona. Dana 11. kolovoza Vijeće sigurnosti usvojilo je Rezoluciju 1701 (2006) pozvavši *inter alia* na "potpuni prekid neprijateljstava, posebno temeljen na trenutnom prekidu svih napada od strane Hezbollaha i trenutnom prekidu svih izraelskih ofenzivnih vojnih operacija, naglašavajući potrebu žurno uputiti na slučajeve iz kojih je proizašla tekuća kriza, uključujući bezuvjetno puštanje otetih izraelskih vojnika".⁴² Obje strane u sukobu složile su se s prekidom vatre koji je stupio na snagu 14. kolovoza u 8 sati.⁴³

Izrael je nastavio provoditi pomorsku i zračnu blokadu do dolaska libanonske vojske i snaga UNIFIL-a u južni Libanon. Unatoč potpisanim primirju i sljedećih dana nastavljeni su sporadični sukobi kopnenih snaga IDF-a i Hezbollaha, ali se može reći kako su pravi sukobi završili nakon 34 dana, sa stupanjem primirja na snagu. Kopnene snage IDF-a započele su povlačenje 16. kolovoza, dok su u to područje pristizale libanonska vojska i snage UNIFIL-a. Povlačenje kopnenih snaga IDF-a iz južnog Libanona završeno je 1. listopada.⁴⁴

U sukobu u kojemu nije bilo pobjednika Hezbollah je preživio, Izrael nije vratio svoje otete vojnike, a libanonska vojska i međunarodne snage preuzeli su

³⁹ Tijekom 7. kolovoza napadnuti su Houla (5 poginulih civila), Ghassaniyeh (8 poginulih civila), Ghaziyeh (21 poginuli i 30 ozlijeđenih civila), Kfartebneet (5 poginulih i 18 ozlijeđenih civila), Breetal (14 poginulih i 31 ozlijeđeni civil) i Shiyyah (20 poginulih i 30 ozlijeđenih civila). Dan kasnije, 8. kolovoza, u Ghaziyehu je u zračnom napadu, na sprovodu žrtvama napada od prethodnog dana, poginulo 14 i ranjeno 24 civila (A/HRC/3/2, pp 95 i 96).

⁴⁰ *Ibidem*.

⁴¹ *Ibidem*, pp 21.

⁴² *Ibidem*.

⁴³ *Ibidem*.

⁴⁴ *Israel-Lebanon conflict – timeline of events*.

nadzor nad područjem južnog Libanona. Najveći gubitnik bio je Libanon. Zemlja je teško stradala u izraelskim bombardiranjima⁴⁵ u kojima je poginulo, prema libanonskoj Vladi, 1191, a ranjeno je 4409 ljudi.⁴⁶ Razorene su ceste i mostovi,⁴⁷ luke, zračne luke,⁴⁸ tvornice, elektropostrojenja, stambeni objekti,⁴⁹ škole,⁵⁰ bolnice⁵¹ i drugi različiti objekti.

Izrael je također pretrpio ozbiljna razaranja svoga sjevernog dijela,⁵² a poginula su 43 izraelska civila i 117 vojnika IDF-a.⁵³ S obje strane granice veliki broj ljudi napustio je svoje domove tijekom sukoba.⁵⁴

Razloge ovom sukobu treba potražiti u široj regiji. Početak sukoba koincidirao je s raspravom u Vijeću sigurnosti UN-a o rezoluciji vezanoj uz sprječavanje

⁴⁵ Libanon je pretrpio ekonomsku i infrastrukturnu štetu procijenjenu na 3,9 milijardi američkih dolara. E. P. Djerejian, "From Conflict Management to Conflict Resolution", *Foreign Affairs*, Nov/Dec 2006., Vol. 85, Issue 6, dostupan preko baze *Academic Search Premier* na file://D:\FromConflictManagementtoConflictResolution (ForeignAffair_s_Nov/Dec2006_vol.85Issue6.htm, preuzeto 8. studenog 2006.

⁴⁶ A/HRC/3/2, pp 3; Podaci *Amnesty International*a nešto se razlikuju u pogledu broja žrtava. Tako je u njihovom izvješću navedeno da je poginulo oko 1183, a ranjeno oko 4054 osoba (*Israel/Lebanon Deliberate destruction or "collateral damage"? Israeli attacks on civilian infrastructure*).

⁴⁷ Ukupno je razoreno 120 mostova i 137 cesta.

⁴⁸ Sve libanonske zračne luke bile su napadnute, neke od njih i više puta, uključujući i međunarodnu zračnu luku u Bejrutu, koja je bila jedan od prvih ciljeva. U prvom zračnom napadu pogođeni su spremnici goriva, dok su u drugom oštećene tri glavne piste (*Israel/Lebanon Deliberate destruction or "collateral damage"? Israeli attacks on civilian infrastructure*).

⁴⁹ Prema podacima Ureda za koordinaciju humanitarnih poslova Ujedinjenih naroda (OCHA – *United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs*) od 16. kolovoza 15.000 civilnih objekata, kuća i stanova bilo je razoreno (*ibidem*).

⁵⁰ Prema statistici Ministarstva obrazovanja oko 16 škola bilo je direktno pogođeno, dok ih je još 157 bilo ozbiljno oštećeno, ili uslijed direktnih pogodaka, ili kao kolateralna šteta od napada na susjedne objekte (*A/HRC/3/2*, pp 55).

⁵¹ U mnogim dijelovima zemlje bolnice su bile izložene topničkim napadima, osobito na jugu, ali glavne prijetnje njihovom neprekidnom radu bile su nestašica nafte, razorene ceste i blokade. Dvije državne bolnice u Bint Jbeilu i Meis al-Jebelu bile su potpuno uništene u izraelskim napadima, a druge tri bile su teško oštećene (*Israel/Lebanon Deliberate destruction or "collateral damage"? Israeli attacks on civilian infrastructure*).

⁵² Tijekom sukoba ispaljeno je 3970 raketa na Izrael, od čega 910 na urbana područja (*Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, <http://www.lebanonundersiege.gov.lb/documents/kofianan1701en doc>, preuzeto 18. prosinca 2006); izvješća pokazuju da je poginulo 43 civila, 997 ih je ranjeno. Pogođeno je 6000 domova, a 300.000 ljudi je izbjeglo zbog napada Hezbollaha na naselja u sjevernom Izraelu (*A/HRC/3/2*, pp 26).

⁵³ *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*.

⁵⁴ Prema libanonskoj Vladi više od 900.000 ljudi napustilo je svoje domove. Prema Vladinim procjenama između 12. srpnja i 14. kolovoza skoro jedna petina populacije bila je raseljena, od toga je 735.000 tražilo sklonište u Libanonu i 230.000 u inozemstvu (*A/HRC/3/2*, pp 3 i 4); Na izraelskoj strani bilo je raseljeno 300.000 ljudi (*Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*).

Irana da nastavi program obogaćivanja urana.⁵⁵ Moguće je da se time željelo skrenuti pozornost međunarodne zajednice s iranskoga nuklearnog programa. Drugi razlog je mogući utjecaj Sirije na Hezbollah, kako bi ona ponovno uspostavila svoju ulogu u Libanonu, iz kojeg je bila prisiljena povući se 2005.⁵⁶ Treći mogući razlog je želja Hezbollaha da spriječi posrednike u rješavanju krize u Pojasu Gaze.⁵⁷ Bez obzira na moguće razloge ovoga sukoba, na kraju ostaje činjenica da je, kako je to izjavio na početku sukoba Načelnik glavnog stožera IDF-a, general Dan Halutz, libanonski sat vraćen 20 godina unatrag.

Pomorska blokada Libanona

Odmah na početku Izraelsko-libanonskog sukoba Izrael je proglasio pomorsku blokadu Libanona, zato što "libanonske luke koriste terorističke organizacije unutar Libanona, uglavnom Heszbollah, za transfer terorista i naoružanja, koje koriste protiv državljana Izraela".⁵⁸ Pomorska blokada Libanona stupila je na snagu 13. srpnja 2006. u 4.00. sati UTC (univerzalnog vremena – 7.00. sati po lokalnom vremenu).⁵⁹

Deklaracija pomorske blokade Libanona objavljena je preko NAVAREA III⁶⁰ područnog koordinatora (Madrid, Španjolska), u obliku navigacijskog radio-

⁵⁵ Na isti dan kada je Hezbollah napao, Iran je trebao dostaviti odgovor na paket koji su ponudile stalne članice Vijeća sigurnosti i Njemačka, vezan uz prestanak obogaćivanja urana. U nedostatku odgovora šest vlada pozvalo je Vijeće sigurnosti da sankcionira Iran zbog njegove nesuradnje s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju. Zbog situacije u Libanonu Vijeće je odgodilo raspravu o tome problemu. Ipak, odgode u Vijeću nisu neobične dok članice produljuju pregovore o rezolucijama i nema indicija da je međunarodna zajednica popustila Iranu zbog libanonske krize (*The Current Crisis*).

⁵⁶ *Ibidem*.

⁵⁷ Egipatski predsjednik Hosni Mubarak i predsjednik Palestinske samouprave Mahmud Abbas uvjerali su, neposredno prije napada Hezbollaha, da je sporazum o razmjeni zarobljenika bio gotovo postignut. Hezbollahova akcija zakomplirala je ili spriječila taj sporazum (*ibidem*).

⁵⁸ *The IDF Operates Against Targets in Lebanon*, 13 Jul 2006, <http://www1.idf.il/DOVER/site/mainpage.asp?sl=EN&id=7&docid=54300.EN>, preuzeto 8. studenog 2006.

⁵⁹ NAVAREA THREE Warnings Bulletin, NAVAREA THREE Warnings originated from July 11th 2006 at 0600 UTC to July 18th 2006 at 0600 UTC, Section A, Navigational warning 340, Cadiz, Spain, July 2006., isto u *Avisos a los Navegantes*, Sección 5.2: NAVAREA THREE Warnings, Navigational warning 340, pp 13, Ministerio de Defensa, Instituto Hidrográfico de la Marina, Grupo Número 29, 29. 07. 2006., na <http://www.armada.mde.es/ihm/Productos/Avisos/Grupos/2006/Grupo29/Grupo29-2006.pdf>, preuzeto 8. studenog 2006.

⁶⁰ Navigacijske i meteorološke obavijesti, zbog važnosti u pomorskom prometu, zauzimaju važno mjesto u radio-prometu svih radijskih postaja. Zbog važnosti te službe utemeljena je svjetska služba navigacijskih obavijesti (WWNWS – *World-Wide Navigational Warning Service*, op. a.); obuhvaća 16 područja nazvanih NAVAREA, označenih brojevima od I do XVI. Za svako područje odgovorna je jedna država – područni koordinatorski prikuplja, obrađuje i objavljuje obavijesti za područje svoje odgovornosti. Za područje Sredozemnog i Crnog mora (NAVAREA III), u koje je uključeno i Jadransko more, područni koordinatorski je Španjolska, *Radioslužba*, drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Državni hidrografski institut, Split 1998., str. 45.

oglasa. U radio-oglasu broj 340, od 13. srpnja 2006., kaže se: "Izraelska ratna morarica provodi pomorsku blokadu Libanona: Područje ograničeno spojnicama pozicija 34° 05.0' N do 33° 06.0' N i 034° 00.0' E do libanonske obale (Slika 1, točke A, B, C i D) je 'zatvoreno područje' od 13. srpnja 2006. u 4.00 UTC-a. Izraelski ratni brodovi neće dopustiti ulaz ili izlaz bilo kojem brodu u 'zatvoreno područje' ili izvan njega. Brodovima koji su već u 'zatvorenom području' u vrijeme prijema ove poruke bit će dopušten nastavak putovanja direktno do odredišta ili izvan 'zatvorenog područja'."⁶¹

U tome radio-oglasu sadržani su svi elementi deklaracije, važni za ocjenu pravne valjanosti pomorske blokade. Točno su naznačene granice blokiranog područja, koje su dane u obliku koordinata, kako se označava na pomorskim kartama. Naznačeno je i točno vrijeme početka blokade, kao i dopuštenje brodovima koji se u trenutku primitka toga oglasa nalaze unutar blokiranog područja, da iz njega mogu nesmetano proslijediti do svog odredišta ili uploviti u jednu od luka unutar blokiranog područja. Također se iz ovog radio-oglasa može zaključiti da će se blokada primjenjivati nepristrano prema brodovima svih država. Iz navedenog slijedi da je blokada deklarirana u potpunosti u skladu s važećim međunarodnim pravom.

Izraelska Vlada notificirala je trećim državama uspostavu pomorske blokade putem svoga Ministarstva vanjskih poslova. Notifikaciju je objavilo i izraelsko Ministarstvo obrane.⁶² Odmah nakon proglašenja pomorske blokade brodovi IDF-a uplovili su u teritorijalno more Libanona.⁶³

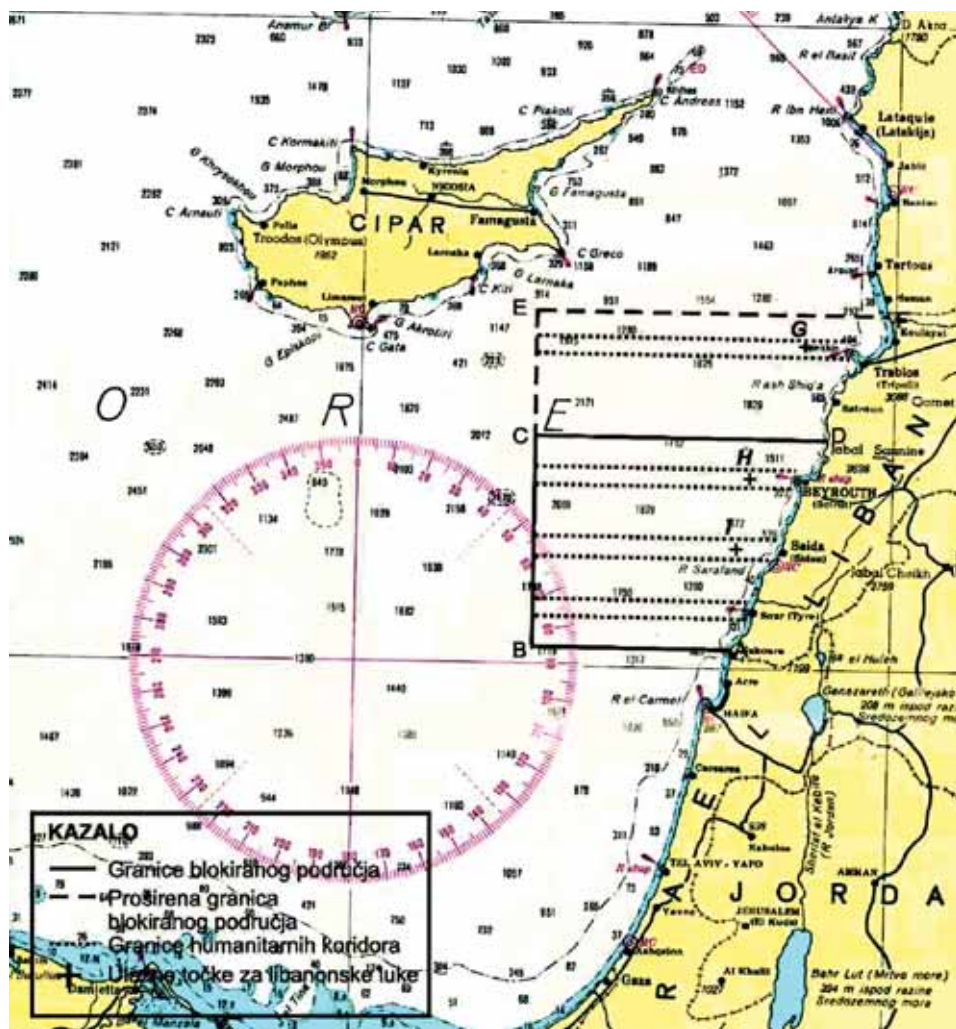
Tako je započela provedba pomorske blokade, koja je tim činom dobila još jedno obilježje važno za njezinu pravnu valjanost, a to je efektivnost.⁶⁴

⁶¹ Radio oglas istog sadržaja objavljen je i u američkim oglasima za pomorce, pod brojem 1308/06 od 13. srpnja 2006. *National Geospatial Intelligence Agency, Notices to Mariners*, No. 30, 29. July 2006., Section III, *Hydrolant Warning 1308/06*, pp III-1.3., http://www.nga.mil/MSI-SiteContent/StaticFiles/NAV_PUBS/UNTM/200630/NtM_30-2006.pdf, preuzeto 8. studenog 2006.

⁶² Na službenoj stranici ministarstva obrane 13. srpnja 2006. objavljena je poruka sljedećeg sadržaja: "Pomorske snage IDF-a jutros su nametnule potpunu blokadu Libanona, u skladu s odlukom o djelovanju političkog ešalona o zaštiti državljana Izraela od napada koji se šire sa libanonskog teritorija." (*IDF naval vessels enforce blockade on Lebanon waters*, 13/07/2006, <http://www1.idf.il/DOVER/site/mainpage.asp?clr=1&sl=EN&id=7&docid=54287>, preuzeto 8. studenog 2006).

⁶³ A/60/939-S/2006/522, *Identical letters dated 13 July 2006 from the Chargé d' affaires a.i. of the Permanent Mission of Lebanon to the United Nations addressed to the Secretary General and the President of the Security Council*.

⁶⁴ Efektivnost je propisana u članku 4. Pariške pomorske deklaracije 1856., potvrđena je člankom 2. Londonske deklaracije 1909., kao i člankom 97. San Remo priručnika. Da bi blokada bila pravno obvezujuća, mora biti efektivna. To znači da se mora provoditi s dovoljnim brojem ratnih brodova (i zrakoplova), koji mogu stvarno spriječiti pristup neprijateljskoj luci ili obali.

Slika 1. Granice blokiranog područja, humanitarni koridori i ulazne točke za libanonske luke (Karta 109, Sredozemno more – istočni dio, M= 1: 2500000, HHI Split 1981)

Od pet elemenata važnih za ocjenu pravne valjanosti blokade (postojanje oružanog sukoba, notifikacija, deklaracija, efektivnost i nepristrana primjena) može se reći da su u potpunosti ispunjeni svi osim prvoga, a to je postojanje oružanog sukoba. O tome elementu se dade diskutirati, zato što se radilo o sukobu između Države Izrael i Hezbollaha (proiranske šijitske milicije koja je stacionirana na području Libanona), a blokada je primijenjena protiv suverene države Libanon. Ovdje valja spomenuti i činjenicu da je Izrael uporabio termin pomorska blokada, iako je poznato da je nakon Drugoga svjetskog rata u uporabi bilo više izraza kojima su se nazivale blokade ili mjere koje nalikuju blokadi, ali ih države nisu koristile kako bi izbjegle pravne i političke posljedice vezane uz proglašenje ratnog stanja (tako su korišteni izrazi karantena, interdikcija, zabranjene zone i sl.). Sama činjenica da je Izrael tu svoju mjeru eksplicitno nazvao pomorskom blokadom, pokazuje njegovu jasnu i nedvosmislenu namjeru da ostvari svoj cilj (osiguranje područja sjevernog Izraela od raketnih napada Hezbollah-a) vojnim mjerama, bez obzira na posljedice.

Osim pomorske blokade Libanona, izraelska Vlada uspostavila je i poseban režim plovidbe za svoju luku Haifa.⁶⁵ Ta mjera uvedena je zato što se luka Haifa nalazi u blizini izraelsko-libanonske granice, u neposrednoj blizini područja sukoba i u dometu Hezbollahovih raketa. Time se postigla zaštita brodova koji plove za tu izraelsku luku, ali i olakšala provedba pomorske blokade, jer se izbjeglo da u blokirano područje ulaze brodovi kojima je određište ta luka. Kasnije je taj režim plovidbe nešto modificiran,⁶⁶ ali je ostao na snazi sve do 15. kolovoza 2006.

Kao što je vidljivo na slici 1, Izrael u prvoj deklaraciji nije blokirao cijelu libanonsku obalu. Tako je izvan blokade ostalo područje sjeverno od mjesta Jebail (poviše Bejruta) do libanonsko-sirijske granice. Početkom kolovoza 2006. izdana je nova deklaracija kojom je sjeverna granica blokirano područja pomaknuta do te granice. Time je libanonska obala u cijelosti bila blokirana. Južna i istočna granica blokirano područja nisu se mijenjale. Ta nova deklaracija objavljena je u radio-oglasu broj 367, gdje se kaže: "Libanon je pod pomorskom blokadom uspostavljenom od Izraelske ratne mornarice od srpnja 2006. Područje ograničeno spojnicama 33° 06.0' N do 34° 38.0' N i 034° 00.0' E (Slika 1, točke E i F) do libanon-

⁶⁵ Do daljnjega, svi brodovi kojima je određište luka Haifa trebaju se približiti izraelskoj obali istočnim kursom južno od 32° 40.0' N, zatim prosljediti "obalnom rutom" u smjeru sjevera i uploviti u Zaljev Haifa sa juga. NAVAREA THREE Warnings Bulletin: NAVAREA THREE Warnings originated from July 11th 2006 at 0600 UTC to July 18th 2006 at 0600 UTC, Section A, Navigational warning 341, Cadiz, Spain, July 2006.

⁶⁶ Brodovi koji isplivljavaju iz luke Haifa trebaju slijediti sličnu rutu do 50 milja od izraelske obale. NAVAREA THREE Warnings Bulletin: NAVAREA THREE Warnings originated from July 11th 2006 at 0600 UTC to July 18th 2006 at 0600 UTC, Section A, Navigational warning 343, Cadiz, Spain, July 2006.v

ske obale proglašeno je "zonom zabrane ulaska" (No – Entry Zone) i zatvoreno je za sav pomorski promet. Svim brodovima i/ili malim plovilima (uključujući i jahte) strogo se savjetuje da se drže na udaljenosti najmanje 65 nautičkih milja od libanonske obale.⁶⁷ Nisu poznati razlozi zbog kojih Izrael nije odmah proglasio blokadu cijele libanonske obale, nego je to učinio naknadno.

Iz slike 1 vidljivo je da je blokirano područje bilo vrlo široko. Vanjska granica blokiranog područja bio je meridijan 034° 00.0' E, tako da je maksimalna širina blokiranog područja bila oko 100 milja na sjeveru i oko 65 milja na jugu blokiranog područja. Blokadom je bilo obuhvaćeno cijelo teritorijalno more Libanona, ali i otvoreno more ispred libanonske državne granice na moru, do spomenutog meridijana. Sjeverozapadna granična točka blokiranog područja (slika 1, točka E) dopire do vanjske granice teritorijalnog mora Cipra.

Unatoč tome što je brodovima u trenutku deklariranja pomorske blokade ostavljena mogućnost da napuste blokirano područje, više od 50 teretnih brodova ostalo je u blokiranim lukama, a gotovo jednak je broj onih kojima je zbog blokade bio onemogućen pristup blokiranim lukama.⁶⁸ Među tim brodovima bilo je dosta tankera koji su prevozili gorivo za libanonske termocentrale, koje je kasnije (zbog velikih nestašica prouzročenih blokadom i zračnim udarima) UN nazvao "pomoć" Libanonu.⁶⁹ Izraelska strana koristila je tu libanonsku ovisnost o uvozu energenata kao sredstvo pritiska u pregovorima.

Tijekom prvih dana blokade blokadni brodovi patrolirali su na maloj udaljenosti uzduž libanonske obale, kako bi mogli bombardirati ciljeve na obali⁷⁰ i efektivno provoditi potpunu zabranu plovidbe. Takav raspored blokadnih brodova bio je moguć zato što nije bilo gotovo nikakve snage koja bi im mogla parirati i udaljiti ih od obale. Libanonska mornarica je neznatna i njezini brodovi ostali su tijekom cijelog vremena sukoba u svojim lukama, a Hezbollah nema nikakve pomorske snage.

Ipak, jedan događaj snažno je utjecao na budući raspored blokadnih brodova. S kopnenog položaja Hezbollaha, u blizini Bejruta, 14. srpnja 2006., u 20.30 sati po lokalnom vremenu, pogođena je korveta "Ahi Hanit", koja je ispred luke Bejrut

⁶⁷ *Avisos a los Navegantes*, Sección 5.2: NAVAREA THREE Warnings: Navigational warning 367, pp 11., Ministerio de Defensa, Instituto Hidrográfico de la Marina, Grupo Número 32, 12. 08. 2006., na <http://www.armada.mde.es/ihm/Productos/Avisos/Grupos/2006/Grupo32/Grupo32-2006.pdf>, preuzeto 8. studenog 2006.

⁶⁸ C. Weller, J. Harris, "War wounds", *The Lawyer*, 9/25/2006, Vol. 20, Issue 37, pp 32.

⁶⁹ *Ibidem*.

⁷⁰ Pomorske snage IDF-a razorile su terorističku čeliju sjeverno od Rosh HaNikrah-a, odakle su lansirane rakete Katyusha na Izrael. Dodatna bombardiranja bila su provedena protiv terorističkih pozicija u južnom Libanonu. *Summary of IDF attacks in Lebanon During the past day*, 14. Jul 2006, <http://www1.idf.il/DOVER/site/mainpage.asp?clr=1&sl=EN&id=7&docid=54349>, preuzeto 8. studenog 2006.

provodila blokadu i bila u bliskoj zaštiti izraelskih topovnjača koje su bombardirale ciljeve Hezbollaha u blizini obale.⁷¹ Uslijed pogotka raketom u krmeni dio broda došlo je do velikog požara.⁷² Nakon gašenja požara brod se uspio vratiti u mornaričku bazu Ashdod. Taj je napad predstavljao veliki udarac za Izraelsku ratnu mornaricu, a prvi je o njemu izvijestio vođa Hezbollaha.⁷³ Tijelo nestalog mornara pronađeno je u akciji traganja i spašavanja koju su proveli izraelski ratni brodovi.

Izraelski vojni izvori objavili su da je brod "Ahi Hanit" pogođen protubrodskom raketom C-802 kineskog podrijetla (koje koristi Iranska ratna mornarica). "Vojska je izjavila da su dvije rakete C-802 ispaljene na brod. Prva je promašila (korvetu, op. a.) i pogodila egipatski brod na nekih 60 kilometara (37 milja) ispred libanonske obale."⁷⁴ "Tijekom incidenta, izraelski ratni brodovi identificirali su eksploziju na egipatskom trgovačkom brodu, koji je plovio u međunarodnim vodama. Nesumnjivo je da je brod pogođen istovrsnom raketom kao i izraelski brod. Egipatski brod je potonuo, a njegovu posadu spasio je susjedni trgovački brod."⁷⁵ Unatoč tome napadu, nastavljena je vrlo čvrsta blokada, a samo dan nakon napada uslijedio je snažan izraelski napad po ciljevima na libanonskoj obali. Napadnute su i uništene radarske postaje.⁷⁶ Također su napadnute luke, svjetionici i lučke instalacije u Libanonu.⁷⁷

Nakon napada zrakoplovstva IDF-a na skladišne tankove termocentrale "Jiyyeh" u blizini Bejruta izlila se velika količina nafte u more, a naftna mrlja brzo

⁷¹ Oštećena je korveta klase Eilat (Sa'ar 5), koja se u trenutku napada nalazila 16 kilometara (10 milja) od libanonske obale provodeći pomorsku blokadu. H. Greenberg, *Missing sailor's body recovered*, <http://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-3275923,00.html>, preuzeto 8. studenog 2006.

⁷² Posada je uspjela sanirati oštećenja, ali su četiri člana posade proglašena nestalima. Ostaci trojice vojnika pronađeni su na mjestu na kojemu je brod bio pogođen (*ibidem*).

⁷³ Vođa Hezbollaha, šejk Hassan Nasrallah, prvi je izvjestio o napadu na izraelski brod. Govoreći drsko na videosnimci emitiranoj preko Hezbollahove televizijske postaje "Al-Mannar", Nasrallah se obratio Izraelcima riječima: "Željeli ste otvoreni rat i mi smo spremni za otvoreni rat. Gledajte u ratni brod koji je napao Bejrut kako gori i tone pred vašim očima." (*Missing sailor's body recovered*).

⁷⁴ *Ibidem*.

⁷⁵ *Summary of attack on IDF missile ship, The "Ahi Hanit" returns to Ashdod port*, 15 Jul 2006, <http://www.mfa.gov.il/MFA/Terrorism-+Obstacle+to+Peace/Terrorism+from+Lebanon+Hizbullah/Summary+of+attack+on+IDF+missile+ship+15-jul-2006.htm>, preuzeto 8. studenog 2006.

⁷⁶ Dana 15. srpnja ujutro Izraelsko ratno zrakoplovstvo napalo je sve radarske postaje uzduž libanonske obale. Razlog za uništenje radarskih postaja uzduž obale je suradnja između Hezbollaha i Libanonske vojske u napadu na brod Izraelske ratne mornarice, koji se dogodio dan prije (*IDF aerial attack of radar stations along the Lebanese coast*, <http://www1.idf.il/DOVER/site/mainpage.asp?clr=1&sl=EN&id=7&docid=54461>, preuzeto 8. studenog 2006).

⁷⁷ Izraelske snage napale su pomorske luke uzduž obale, uključujući i tri glavne – u Bejrutu, Tripoliju i Sidonu. Raketa lansirana s izraelskog borbenog helikoptera 15. srpnja stavila je izvan uporabe moderni svjetionik u Bejrutu. Antena vitalna za pomorske operacije pogođena je u Tripoliju 18. srpnja. Stari svjetionik bio je također pogođen (*Israel/Lebanon Deliberate destruction or "collateral damage"? Israeli attacks on civilian infrastructure*).

se proširila uzduž libanonske obale. Unatoč snažnom međunarodnom pritisku i apelima libanonske Vlade da dopusti čišćenje nafte, Izrael je to odbio i nastavio provoditi blokadu. Takav stav Izraela naišao je na osudu međunarodne zajednice.

U vrijeme početka sukoba u Libanonu se nalazio veliki broj stranih državljana. Zbog pritiska tih država Izrael je otvorio "sigurni koridor", kojim je bila omogućena plovidba stranim brodovima u libanonske luke i izvan njih, zbog evakuacije. Uplovljenje i isplavljenje tih brodova odobravale su izraelske vlasti. Evakuacija stranaca započela je 17. srpnja 2006., kada je talijanski razarač prevezao 336 svojih državljana iz Bejruta kroz blokadu.⁷⁸ Isti dan francuska Vlada započela je evakuaciju svojih državljana.⁷⁹ Britanska, američka, kanadska i švedska Vlada započele su evakuaciju svojih državljana 18. srpnja. Nekoliko dana kasnije uključile su se njemačka, indijska i Vlade ostalih zemalja čiji su se državljani zatekli u Libanonu. Stranci su evakuirani trgovačkim, ali i ratnim brodovima,⁸⁰ te helikopterima. Evakuacija se provodila iz libanonskih luka prema luci Larnacca na Cipru i luci Mersin u Turskoj.⁸¹

Tijekom evakuacije bilo je slučajeva da su blokadni brodovi zaustavljali trgovačke brodove. Tako je 18. srpnja 2006., prema novinskim izvješćima, zaustavljen brod "Orient Queen" koji je za evakuaciju unajmila američka Vlada.⁸² Na jedan od brodova koji su provodili evakuaciju blokadni brodovi otvorili su vatru,⁸³ ali su ga ipak nakon intervencije Turske i Australije propustili.

Glavnina stranih državljana evakuirana je do kraja srpnja, ali evakuacija se nastavila sve do sredine kolovoza 2006. Ta je akcija provedena u koordinaciji i uz pomoć IDF-a.⁸⁴

⁷⁸ *Maritime Matters, Shipping News, Passenger ship, cruise news and maritime reports from around the world*, <http://www.maritimematters.com/shippingnews2006.c.html>, preuzeto 8. studenog 2006.

⁷⁹ Trajekt Lane Lines'-a "Terapetra L" unajmilo je francusko Ministarstvo obrane za evakuaciju svojih državljana iz Libanona. Uz ovaj brod kapaciteta 1300 putnika ono je u suradnji s norveškim vlastima unajmilo još jedan brod kapaciteta 650 putnika. U prvom ukrcaju evakuirano je 800 Francuza, 400 ostalih europskih državljana i 50 Amerikanaca. "Terapetra L" je nastavila evakuaciju ploveći između Bejruta i Larnacce na Cipru (*ibidem*).

⁸⁰ U evakuaciji su sudjelovali američki, britanski, francuski, grčki, indijski, kanadski i talijanski ratni brodovi (*ibidem*).

⁸¹ *Ibidem*.

⁸² Brod su zaustavili izraelski blokadni brodovi prilikom njegovog približavanja Bejrutu. Izraelske snage pustile su brod nakon pola sata, dopuštajući mu da ukrca prvu skupinu Amerikanaca (*ibidem*).

⁸³ Radilo se o turskom trajektu "Akcakoca". Prema novinskim izvješćima turski ministar prometa žalio se da su izraelske snage otvorile vatru ispred pramca turskog trajekta "Akcakoca" dok je evakuirao australske državljane. Izraelska mornarica zadržala je trajekt, dopustivši mu, nakon nekoliko sati zadržavanja i žalbe turskih i australskih vlasti, nastavak putovanja prema luci Mersin. Nije bilo prijavljenih ozljeda putnika i posade (*ibidem*).

⁸⁴ Od 12. srpnja IDF su pomogle koordinirati evakuaciju skoro 70.000 stranaca iz Libanona.

U ovu akciju uključio se i NATO, koji je aktivirao "NATO Shipping Centre" (NSC),⁸⁵ zbog pomoći u evakuaciji stranaca iz Libanona. Zapovjedništvo pomorske komponente (*Maritime Component Command*) objavilo je odluku o aktiviranju NSC-a na svojim službenim internetskim stranicama i u oglasima za pomorce.⁸⁶

Što je blokada duže trajala, to su posljedice za libanonsko gospodarstvo i humanitarnu situaciju u zemlji bile sve teže. Libanon je ovisan o uvozu nafte, jer nema vlastitih izvora. Zbog nestašice nafte opskrba električnom energijom bila je otežana, zbog čega je osim gospodarstva i stanovništva, bio snažno pogođen i zdravstveni sektor. Pritisak velikog broja izbjeglica dodatno je otežavao stanje. Zato je zbog mnogobrojnih apela iz Libanona, ali i pritiska međunarodne zajednice, izraelska Vlada odobrila otvaranje "humanitarnog koridora" kroz blokirano područje (vidi sliku 1).⁸⁷ Koridor je imao ulazne točke za luke Bejrut, Tripoli, Saidu i Tir.⁸⁸ Rute su bile duge oko 50 milja (od vanjske granice blokiranog područja do obale) i široke 5 milja.⁸⁹ Koridor je bio otvoren samo za brodove koji prevoze humanitarnu pomoć, hranu i medicinske potrepštine. Nije bila dopuštena uporaba

Čak 213 putničkih brodova, 123 kopnena konvoja i 196 helikoptera dobili su dopuštenje da uplove ili prevoze kroz Libanon strane državljane i turiste. Konvojima je bilo dopušteno putovanje odobrenim rutama, bez bojazni da će se naći u središtu borbi IDF-a i Hezbollaha, ili da će se naći na nišanu IAF-a (*Humanitarian efforts*, <http://www.mfa.gov.il/MFA/Terrorism+Obstacle+to+Peace/Terrorism+from+Lebanon-Hizbullah/Hizbullah+attack+in+northern+Israel+and+Israels+response+12-Jul-2006.htm>, preuzeto 8. studenog 2006).

⁸⁵ NATO Shipping Centre dio je Savezničkog zapovjedništva pomorske komponente (*Allied Maritime Component Command Headquarters*). Smješten je (kao i zapovjedništvo) u Northwoodu u Velikoj Britaniji.

⁸⁶ Tako je američka *National Geospatial Intelligence Agency* objavila navigacijski radio oglas HYDROLANT broj 1394/06, koji sadrži odluku o aktiviranju NATO Shipping Centre-a. Zapovjedništvo pomorske komponente NATO-a (MCC), aktivirao je Centar u Northwoodu da bi omogućio davanje savjeta i smjernica trgovačkim brodovima članica NATO-a, zbog izraelskih operacija u istočnom Sredozemnom moru i evakuacije civila iz Libanona. Primarna svrha aktivacije NSC-a je prikupljanje i distribucija informacija relevantnih za siguran prolaz brodova u istočnom Sredozemnom moru (*National Geospatial Intelligence Agency: Notices to Mariners*, No. 32, 2006., Section III, Hydrolant Warning 1394/06, pp. III-1.3, http://www.nga.mil/MSISiteContent/StaticFiles/NAV_PUBS/UNTM/200632/NtM_32-006.pdf, 12. August 2006., preuzeto 8. studenog 2006., isto na <http://shipping.manw.nato.int/LebanonCri/Htmlet>, preuzeto 15. siječnja 2007.

⁸⁷ Vlada Izraela objavila je da je 21. srpnja otvorila sigurni koridor, kojim je omogućena evakuacija tisućama stranih državljana i turista iz Libanona na Cipar. Taj isti koridor bit će korišten kao humanitarni koridor, kojim će libanonskom narodu dolaziti humanitarna pomoć. Tripoli i Bejrut služit će kao ulazne točke, dok će Bejrut biti glavno središte za dostavu humanitarne pomoći (*Statement by Counsellor Meirav Eilon Shahar, during the United Nations Flash Appeal for Lebanon*, 24. Jul 2006., <http://www.mfa.gov.il/MFA/Foreign+Relations/Israel+and+the+UN/Speeches+Statements/Statement+by+Couns+Eilon+Shahar+to+UN+Flash+Appeal+for+Lebanon+24-Jul-2006.htm>, preuzeto 8. studenog 2006).

⁸⁸ A/HRC/3/2, pp 112.

⁸⁹ *Lebanon humanitarian corridor open*, by France Presse, July 23, 2006., <http://www.news.com.au/heraldsun/story/00,,198820625005961,00.html>, preuzeto 8. studenog 2006.

koridora za komercijalnu plovidbu. Plovidbu brodova koridorom do libanonskih luka odobravalu su izraelske vlasti, preko posebnog koordinacijskog središta.⁹⁰ Odobrenja su izdavana na zahtjev libanonskih vlasti i međunarodnih humanitarnih organizacija, dok je UN služio kao "komunikacijski kanal". Izraelske vlasti bile su vrlo selektivne u izdavanju odobrenja za uplovljenje brodova. Najviše problema bilo je oko izdavanja odobrenja za uplovljenje tankera, jer je UN naftu svrstao u kategoriju pomoći, s čim se Izrael nije slagao. "Općenito, pristup lukama u Bejrutu, Tripoliju i Tiru bio je u najboljem slučaju sporadičan, prisiljavajući tako humanitarne agencije da nastave koristiti kopneni prijevoz preko Damaska, kao jedini način dostave humanitarne pomoći za cijelu zemlju. Primjerice, dva tankera UN-ovog programa za hranu (*World Food Program*), koji su prevozili 87.000 tona goriva i hrane, nisu mogli uploviti u libanonske vode, zbog nedostatka odgovarajućih sigurnosnih jamstava Izraelske ratne mornarice. Brodovima nije bilo dopušteno uplovljenje do 13. kolovoza. Slično, Komisija (*Commission of Inquiry on Lebanon Pursuant to Human Rights Council resolution S-2/1*, op. a.) je primila izvješća od drugih teretnih brodova da su bili nepotrebno zadržani ispred libanonske obale, što je dovelo do odgode distribucije nužnih humanitarnih potrepština civilnoj populaciji."⁹¹ Izraelske vlasti odbile su dati sigurnosna jamstva 3. kolovoza 2006. za dva tankera koji su prevozili gorivo za termocentrale Bidawi i Ziouk.⁹² Ipak, unatoč spomenutim problemima, uspostava toga koridora pomogla je poboljšanju humanitarnih prilika u Libanonu.

Bez obzira na uspostavu koridora nastavljena je čvrsta provedba blokade. Štoviše, kako kopnena ofenziva IDF-a nije davala očekivane rezultate, pritisak s mora na Libanon je jačao. Za vrijeme trajanja blokade pomorske snage IDF-a izvele su više od 2500 bombardiranja različitih ciljeva na libanonskoj obali.⁹³ Osim položaja i postaja Hezballaha napadnuta je i jedna ribarska luka. U napadu pomorskih i zračnih snaga IDF-a 4. kolovoza 2006. razorena je ribarska luka al-Waza'i (*Ouzai* ili *Hadi Nasrallah harbour*) u predgrađu Bejruta. U luci je uništeno

⁹⁰ IDF su osnovale posebno koordinacijsko središte za humanitarnu potporu, u čiji rad su uključeni predstavnici svih drugih relevantnih vladinih agencija, uključujući Ministarstva obrane i vanjskih poslova. Dogovoreno je da u radu središta sudjeluje predstavnik UN-ova ureda za koordinaciju humanitarnih poslova (OCHA, *Statement by Counsellor Meirav Eilon Shahar, during the United Nations Flash Appeal for Lebanon*).

⁹¹ *A/HRC/3/2*, pp 63.

⁹² Izraelske vlasti, unatoč prethodnom dogovoru, nisu dopustile uplovljenje dvama nizozemskim tankerima u libanonske luke. Tankeri su nakrcani sa 80.000 tona goriva čekali ispred ciparske obale na dozvolu za uplovljenje. Jedan od njih nalazio se ispred obale Bejruta od početka blokade (*Israel blocks supply of fuel to Lebanon*, 4. august 2006., http://www.gulf-times.com/site/topics/article.asp?cu_no=2&item_no=100796&version=1&template_id=37&parent_id=17, preuzeto 8. studenog 2006).

⁹³ *Summary of IDF naval operations during Operation Change of Direction*, <http://www1.idf.il/DOVER/site/mainpage.asp?clr=1&sl=EN&id=7&docid=54461>, preuzeto 8. studenog 2006.

oko 400 ribarskih brodova, različite radionice i uredi.⁹⁴ Kao razlog za ovaj napad IDF su navele da je "služila kao glavna luka organizacije Hezbollah tijekom mnogo godina, korištena za krijumčarenje oružja i terorista u Pojas Gaze morskim putem, a tijekom zadnjih tjedana organizacija (Hezbollah, op. a.) lansirala je rakete kopno-more tipa C-802 na izraelske ratne brodove ispred libanonske obale".⁹⁵

Nakon dugotrajnih pregovora, koji su rezultirali usvajanjem Rezolucije 1701 (Vijeća sigurnosti UN-a), 14. kolovoza 2006., u 8.00 sati, na snagu je stupilo primirje. Unatoč primirju Izrael je nastavio provoditi pomorsku blokadu Libanona, "kao sredstvo pritiska na Libanon da primijeni Rezoluciju 1701".⁹⁶ Izrael je zahtijevao potpuno ispunjenje Rezolucije 1701, a to je, među ostalim, značilo uvođenje embarga na uvoz oružja u Libanon (osim za Vladine snage). Izrael je tražio dolazak međunarodnih pomorskih snaga u libanonske vode i preuzimanje nadzora, kako bi se spriječilo ponovno naoružavanje Hezbollaha i transfer terorista.

Blokada je i u ovoj fazi čvrsto provedena i značila je potpunu zabranu plovidbe svim brodovima, osim onima kojima je odobrena plovidba.

Nakon snažnih međunarodnih pritisaka i intervencije Glavnog tajnika UN-a Izrael je počeo popuštati. Međutim, i dalje je zahtijevao dolazak međunarodnih pomorskih snaga kao uvjet za prekid blokade. Nakon što je tome zahtjevu udovoljeno, početkom rujna 2006. počele su pristizati međunarodne pomorske snage u libanonske vode i kada su one preuzele puni nadzor nad tim vodama, Izrael je prekinuo pomorsku blokadu Libanona 8. rujna 2006. u 17.00. sati po lokalnom vremenu (14.00 UTC-a).⁹⁷ Blokada je ukupno trajala 58 dana i imala je razoran utjecaj na libanonsko gospodarstvo.

Te snage, nazvane Privremenim pomorskim namjenski organiziranim snagama (*The Interim Maritime Task Force*), pod vodstvom Talijanske ratne mornarice, imale su zadaću potpore Libanonskoj ratnoj mornarici u nadzoru libanonskih voda do 15. listopada 2006.⁹⁸ Od 15. listopada 2006. odgovornost za pomorske

⁹⁴ *Lebanon: Grinding impact of maritime blockade on civilians*, Amnesty International Public Statement, 8th September 2006, <http://www.amnestyie/user/content/view/full/6387>, isto na *Fishermen survive on handouts*, <http://www.lebanonundersiege.gov.lb/english/FeNews/NewsArticle.asp?cNewsID=494Supportingus>, preuzeto 8. studenog 2006.

⁹⁵ *IDF Attack on the "Hadi Nasrallah" Harbour in the Beirut Suburbs*, 05/08/2006, <http://www1.idf.il/DOVER/site/mainpage.asp?clr=1&sl=EN&id=7&docid=55722>, preuzeto 8. studenog 2006.

⁹⁶ H. Greenberg, *Lebanon: Israel ends blockade*, 09. 09. 2006, <http://www.ynetnews.com/articles/0.7340.L-3301376.00.html>, preuzeto 8. studenog 2006.

⁹⁷ *NAVAREA THREE Warnings Bulletin: NAVAREA THREE Warnings originated from September 5th 2006 at 0600 UTC to September 12th 2006 at 0600 UTC, Section A, Navigational warning 438*, Cadiz, Spain, September 2006.

⁹⁸ *S/2006/993, Letter dated 1 December 2006 from the Secretary General addressed to the President of the Security Council*, pp 2., <http://daccessdds.un.org/doc/undoc/gen/in06/638/98/pdf/in0663898.pdf?openelement>, preuzeto 15. siječnja 2007.

operacije predana je UNIFIL-ovim Pomorskim namjenski organiziranim snagama (*UNIFIL Maritime Task Force*) pod operativnim nadzorom zapovjednika UNIFIL-a.⁹⁹

Pomorske namjenski organizirane snage nadziru pomorski promet ispred Libanona i unutar njegovog teritorijalnog mora. Ovlaštene su zaustaviti brodove koji se približavaju libanonskom teritorijalnom moru. Ulazak u libanonsko teritorijalno more dopušten je jedino brodovima koji imaju odgovarajuće dopuštenje libanonskih vlasti.

Danas je na snazi poseban režim plovidbe libanonskim vodama, koji nadziru Pomorske namjenski organizirane snage (zajedno s Libanonskom ratnom mornaricom). Dana 12. rujna uspostavile su Operativno središte u Zapovjedništvu UNIFIL-a u Naqouri, odakle se koordiniraju sve aktivnosti vezane uz plovidbu libanonskim vodama uključujući i primjenu embarga uspostavljenog Rezolucijom 1701. Za plovidbu libanonskim vodama uspostavljena su 3 koridora (vidi sliku 1, ulazne točke G, H i I).¹⁰⁰ Trgovački brodovi moraju se pridržavati propisanih pravila plovidbe u koridorima.¹⁰¹

Zaključak

Pomorska blokada Libanona, koju je Izrael proveo tijekom sukoba s Hezbollahom u 2006., snažno je utjecala na libanonsko gospodarstvo i humanitarne prilike u zemlji.

Blokada je proglašena i provedena u skladu s normama međunarodnog prava oružanih sukoba, kodificiranog Pariškom pomorskom deklaracijom 1868. i Londonskom deklaracijom 1909. Iako su te odredbe stare više od 100 godina, Izrael ih je primijenio na način primjeren sadašnjem stupnju razvoja vojne tehnologije, taktike i strategije pomorskog ratovanja. Blokada je značila i potpunu zabranu plovidbe, s tim što je Izrael dopustio stranim brodovima evakuaciju stranaca iz Libanona.

Tijekom blokade međunarodno humanitarno pravo nije u potpunosti poštovano. Izrael je otvorio humanitarne koridore nakon dramatičnog pogoršanja

⁹⁹ *Ibidem*, pp 4.

¹⁰⁰ Koridor Tripoli, ulazna pozicija 34° 30.0' N i 035° 31.0' E (Slika 1, točka G), kurs prema luci Tripoli 090; Koridor Bejrut, ulazna pozicija 33° 54.0' N i 035° 13.0' E (Slika 1, točka H), kurs prema luci Bejrut 090; Koridor Saida, ulazna pozicija 33° 34.0' N i 035° 08.0' E (Slika 1, točka I), kurs prema luci Saida 090; Obalni koridor proteže se duž libanonske obale na udaljenosti od 3 milje od obale; <http://shipping.manw.nato.int/LebanonCri/InfoonUNIF/1165667337>, preuzeto 15. siječnja 2007.

¹⁰¹ Trgovački brodovi, kojima su određene luke Tripoli, Bejrut ili Saida, moraju ploviti propisanim koridorom do 3 milje od njihovog odredišta. Od te točke mogu prosljediti kursom koji ih vodi prema odredištu. Trgovački brodovi koji plove za druge luke koriste obalni koridor do njihovog odredišta. Kada napuštaju njihove luke i libanonsko teritorijalno more, brodovi trebaju ploviti u kursu 270 (ukoliko to dopuštaju navigacijske prilike, *ibidem*).

humanitarnih prilika u Libanonu, dobrim dijelom uzrokovanih blokadom. Izraelske vlasti uvjetovale su uplovljenja brodova koji su prevozili hranu, lijekove i gorivo, vrlo selektivnim izdavanjem sigurnosnih jamstava, te su brodovi dosta dugo čekali na uplovljenje u libanonske luke. Takvo ponašanje Izraela suprotno je člancima 23., 59. i 61. četvrte Ženevske konvencije iz 1949., te člancima 69. i 70. Protokola I iz 1977. Dakle, iako blokada nije zabranjena *per se* u međunarodnom pravu, strana koja je provodi mora poštovati spomenute odredbe, što znači i izdavanje dopuštenja brodovima koji prevoze humanitarnu pomoć bez nepotrebnih odlaganja.

Tijekom blokade zbio se i ekološki incident velikih razmjera, prouzročeni izraelskim napadima na skladišne tankove jedne termocentrale. U more se izlilo više od 15.000 tona nafte. Naftna mrlja se proširila uzduž libanonske obale, a izraelske snage nisu dopustile njezino čišćenje do pred sam kraj blokade. Takvo izraelsko ponašanje suprotno je članku 35 (3) i 55 (1) dodatnog Protokola I na Ženevsku konvenciju iz 1949. o zabrani metoda i sredstava ratovanja kojima je namjera, ili zbog kojih se može očekivati, uzrokovanje dugoročne i velike štete prirodnom okolišu.

Ta je blokada provedena vrlo čvrsto i nema sumnje da je imala razarajući učinak na libanonsko gospodarstvo i humanitarne prilike, pogotovo kada se zna da je to gospodarstvo gotovo potpuno ovisno o uvozu. Blokada je također pokazala da je ostala vrijedno sredstvo u slamanju gospodarske moći protivnika.

Summary

NAVAL BLOCKADE DURING THE 2006 ISRAEL-LEBANON CONFLICT

This article analyzes the legal and military aspects of the naval blockade imposed by Israeli Defence Forces during the 2006 Israel-Lebanon conflict. Shortly after Hezbollah's armed attack on the IDF patrol near the Israel-Lebanon border IDF started a military operation, called "The Change of Direction".

The authors describe chronology of this conflict. Operation Change Direction lasted for 43 days and caused numerous civilian casualties and refugees on both sides, but did not achieve the primary goal. In this operation Hezbollah ability to perform rocket attacks on the north-western Israel was only partially destroyed and the IDF did not turn on the Lebanese public against Hezbollah.

Although this conflict was led mainly by the air forces the IDF also declared and imposed a full naval blockade on Lebanese coast. This is the first time in recent history that one party to the conflict explicitly used the term "naval blocka-

de", which automatically implies the existence of the state of armed conflict. After analyzing the blockade, it was found that the blockade achieved goals. This blockade destroyed the Lebanese economy and forced the international community to engage naval forces for the control of maritime traffic in front of Lebanese coast.

Keywords: naval blockade; Israel; Lebanon; Hezbollah